

GAZETE YAZARI

Devlet vaadi, yorumlama biçimi-ideoloji ve terör

Selçuk Türkyılmaz
Gazete Yazarı

Abone Ol

Google News

30 May 2019, Perşembe

PAYLAŞ

Mondros Mütarekesi'nden sonra askerlerin bulunduğu yer esas kabul edilirse ordumuz Musul'un dâhil olduğu bir alanı kontrol altında tutacaktı.

Musul'un Misak-ı Millî sınırlarında kalması çok önemliydi, zira bölgeyi değerli hâle getiren sadece zengin petrol yatakları değildi. Doğu-Batı kara ticaret yolları açısından çok önemli bir mevkide bulunan Musul, Bağdat Demir Yolu güzergâhında önemli bir merkezdi. Berlin'den İstanbul, Halep, Bağdat ve oradan da Basra'ya kadar uzanması planlanan ama Körfez'e ulaşmasına izin verilmeyen hat, yeni bir ticaret yolu olarak çok önemliydi. Körfez'de ticaret tekeli İngiliz şirketi olan Lynch Kardeşler'in elindeydi. İngilizler bu hattın Basra'ya kadar uzanmasına mani oldular. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Musul'u da millî sınırlar içinde tutmak mümkün olmadı. Böylelikle Türkiye hem Doğu Akdeniz'in karasal uzantılarından hem de Basra Körfezi'nin okyanus açılımdan uzaklaştırıldığı bir dönem başladı. Kuzey ve Doğu Afrika, Arap Yarımadası ve Hint, Çin ve Malay Adaları vs. bağlantılar uzaklaştırılmanın bedeli hakkında bir fikir verir.

Türkiye, Anadolu'ya hapsedildi. Musul'un dâhil olduğu Kuzey Irak'ın elden çıkmasıyla yeni kara ticaret yolunu ve petrol gibi yirminci yüzyılın rakipsiz zenginlik kaynağını kaybetmiş olduk. Her ikisi de çok önemliydi. Özellikle ticaret yolunun kaybedilmesi Anadolu'ya hapsedilmemiz anlamını taşıyordu. Türkiye güney yönünden ticarî açılım yapamaz hâle getirildi. Bunun yirminci yüzyıl boyunca çok önemli sonuçları olacaktı. Daha 1918'de birtakım aşiretler eliyle kargaşa çıkartarak Türkiye'nin meşgul edilmesine yol açtılar. Terörün bir silah olarak kullanılması çok ciddi sonuçlar üretti. Bu, bir modeldi ve tuttu. İngilizler 19. yüzyıldan başlamak suretiyle özellikle Arap aşiretlerini kullanarak Osmanlı'yı meşgul etmeyi başarmıştı. Arap aşiretlerinin devletleşme sürecinde İslam'ın farklı şekillerde yorumlanması da önemli bir araç olarak karşımıza çıktı.

Arap aşiretlerine bağımsız bir devlet vaadi ve onların bu hedefe ulaşmasında önemli bir araç olarak dinin yeni yorumları-ideoloji sonuç verdi. Birinci Dünya Savaşı süresince bu sistemin Osmanlı'ya karşı birçok terör faaliyeti ürettiğini de biliyoruz. Hicaz Demir Yolu hattındaki sabotajları bu çerçevede ele almak gerekir. Aşiretlere devlet vaadi, ideoloji ve terör üçlüsü bütün yirminci yüzyıl boyunca Türkiye'yi dar bir alana sıkıştırdı. Arap aşiretleri ile başlayan sürece, ayrılıkçı Kürt gruplarının dâhil edilmesi önemli bir gelişmeydi. Benzer bir şekilde FETÖ gibi unsurların da "devlet vaadi", dinin farklı şekillerde yorumlanması-ideoloji ve terör üçlüsüyle Türkiye'nin karşısına çıkması oldukça anlamlıdır. Araplar, Kürtler ve Türkler; Türkiye'nin Doğu Akdeniz'den Basra Körfezi'ne uzanan hattın uzaklaştırılması için aktif olarak kullanıldı.

Osmanlı'nın, 1914'ten önce, Doğu Akdeniz ile Basra Körfezi arasında kara üzerinden güçlü bir hat oluşturmaya çalışmasını çok yönlü olarak ele almamız gerekiyor. Yüz yıl sonra aynı hattın yeniden ve çok daha güçlü bir şekilde kendini dayatması tesadüfi değildir. Türkiye'yi Anadolu'ya hapsedilmesi bu alandan uzaklaştırılmasıyla mümkün olmuştu. Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyinde yeniden oluşturulmak istenilen hatta aşiretler, dinî ve etnik gruplar; devlet vaadi, ideoloji ve terör üçlüsüyle Türkiye'nin karşısına bir daha çıkarılmak istendi. Geçen yüzyılda Amerika, İsrail, İngiltere, Fransa ve Almanya'nın Doğu Akdeniz ve Basra Körfezi hattına ilgisi diplomatik bir çerçeveye dâhil ediliyordu fakat şimdi buna da ihtiyaç duyulmadığı bir döneme girdik. Arap aşiretlerinin devletleşmiş hâlleri de kendilerini saklama gereği duymadan bölgede varlık gösteriyor. İran ve Rusya için de benzer bir durum söz konusudur.

Türkiye, Mondros Mütarekesi'nden sonra İngilizlerin yoğun baskıları karşısında direnemedi. İzmir'in ve İstanbul'un işgali gibi acı hadisler o zamanlarda içinde bulunduğumuz zorlukların düzeyi hakkında bir fikir verir. Fakat özellikle 15 Temmuz'dan sonra bahsettiğimiz hatta adım adım istikrar adaları oluşturmaya başlamamız çok önemlidir. Türkiye'nin Cerablus, El-Bab, Afrin ve İdlib'te çok önemli işler başardığını kimse inkâr edemez. Bu şehirlerin istikrarını, Doğu Akdeniz'e doğru uzanan terör tehlikesinin coğrafyayı esir almasına izin verilmeyeceğinin bir göstergesi olarak görmek gerekir. Türk ordusu şimdi de "pençe" adı verilen bir harekât ile Basra Körfezi'ne doğru uzanan hattın terörden arındırılması için sahadaki varlığını tekrar güçlü bir şekilde gösterdi. Bu harekâtın çok önemli sonuçları olacağını söyleyebiliriz.

#Türkiye

#Suriye

PAYLAŞ

03 Mar 2022, Perşembe

Kiev nereye aittir ya da bir sınır mıdır?

28 Şub 2022, Pazartesi

Türkiye, Karadeniz'in kuzeyine de güven telkin ediyor

YENİ ŞAFAK MİKRO SİTELER

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple Android Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

3. Sayfa

Yerel Gündem

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bıp / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

YUKARI

